

Granbergsdals skola ekonomisk förening
ordforande@granbergsdalsskola.se
Organisationsnummer: 7164532033

2024-06-18
1 (21)
Dnr- SI 2024:1228

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Granbergsdals skola i Karlskoga kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Granbergsdals skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Granbergsdals skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera verksamheten så att all undervisande personal kan delta i samverkan och kollegialt lärande.

Undervisning

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla arbetet med att ge eleverna möjlighet till delaktighet i utvärdering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **2025-01-31** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till

Skolinspektionen.Linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:1228) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Granbergsdals skola leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Rektorn gör en bred uppföljning av elevernas kunskapsresultat. Av insänd dokumentation och av intervjun med rektorn framgår att uppföljningen sker löpande under läsåret och innefattar en uppföljning av omdömen, resultat på de nationella bedömningsstöden och nationella prov samt betyg. Rektorn jämför även skolans kunskapsresultat med resultat på nationell och kommunal nivå och med fokus på kön. Vidare följer rektorn upp kunskapsresultaten löpande via klassplaneringskonferenser där lärare och speciallärare deltar. I slutet av läsåret har skolenheten en utvärderingsdag där all personal inklusive elevhälsan deltar och där resultaten i alla årskurser och ämnen redovisas och analyseras.

Rektorn följer regelbundet upp undervisningens kvalitet och hur lärarna arbetar för att integrera värdegrundsuppdraget däri. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att rektorn regelbundet gör verksamhetsbesök i klasserna. Fokus ligger på hur lärarna arbetar med det aktuella kollegiala lärandet, samt lärarnas engagemang och förhållningssätt, och följs i vissa fall upp av handledande samtal. Rektorn gör även strukturerade verksamhetsbesök inför medarbetarsamtal. Av intervjun med rektorn framgår vidare att arbetet med värdegrundsfrågor ska integreras i den reguljära undervisningen genom arbetet med Rättighetsbaserat lärande, ett skolövergripande tematiskt arbete som fokuserar på barns rättigheter, delaktighet och inflytande. Rektorn följer upp hur lärarna arbetar med värdegrunden i det sammanhanget. Av intervjun med lärare framgår vidare att rektorn följer upp lärarnas arbete med värdegrundsuppdraget genom de veckovisa lärarträffarna där rektorn deltar. Vidare visar granskningen att rektorn följer upp lärarnas förutsättningar att bedriva sitt arbete. Av intervjuer med rektorn och personalen framgår att det sker vid klassplaneringar, arbetsplatsträffar och vid medarbetarsamtal, och behov avseende kompetensutveckling hos personalen identifieras även i det systematiska kvalitetsarbetet. Vidare framgår att rektorn återkommande har resonerat med lärare om att läsa in ämnesbehörighet respektive lärarlegitimation.

Rektorn gör en samlad analys av skolans resultat. Av intervjuer med rektorn och personalen framgår att en analys av skolans resultat tillsammans med personalen sker i anslutning till det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn och personalen har konstaterat att främst pojkar har låga resultat i svenska, och analysen visar att en anledning till att eleverna inte nått kunskapskraven i ämnet har att göra med förekomsten av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Vidare har rektorn dragit

slutsatsen att elever som har svårigheter i årskurs 4 visar tecken på svag läs- och skrivförmåga samt låga resultat i nationella prov i årskurs 3.

Rektorn fattar beslut om utvecklingsåtgärder och fördelning av resurser utifrån kartläggning och analys av verksamheten. Av insänd dokumentation samt intervjuer med rektorn och lärarna framgår att insatser för att förbättra resultaten i svenska har skett genom en rad insatser i olika årskurser såsom högläsning, lästräning och inköp av litteratur för att gynna pojkars läsande. Vidare sker ett kollegialt lärande för att möta elevernas behov via utbildningen Specialpedagogik för lärande. Rektorn uppger vidare att utifrån att vissa elever har svaga resultat i årskurs 3 har bland annat resurser och anpassade läromedel satts in tidigt i årskurs 4. Resurser fördelas utifrån identifierade behov via skolans olika avstämningspunkter, och fördelas om löpande av rektorn utifrån förändringar i behovsbilden. Vidare framgår att rektorn följer upp effekter av insatta åtgärder vid de olika avstämningspunkterna.

Jämställdhetsarbete

Rektorn leder och styr ett strategiskt arbete kring jämställdhet och följer i viss utsträckning upp att jämställdhetsuppdraget integreras i undervisningen. Av insänd dokumentation och intervjuer med rektorn och representanter för elevhälsan framgår att personalen utifrån enkätresultat om flickors självbild har haft insatser i kollegialt lärande om könsstereotyper och barns beteende på nätet, och att skolsköterskan haft samtalsgrupper i pojk- och flickgrupper om bland annat psykisk hälsa. Undervisningen inom ramen för det skolövergripande tematiska arbetet med barns rättigheter, delaktighet och inflytande innehåller också teman om till exempel pojkars och flickors rättigheter. Vidare framgår att rektorn analyserar kunskapsresultat, trygghetsresultat, frånvaro och kränkningsanmälningar utifrån kön. Som nämnts ovan har rektorn identifierat och genomfört insatser för att förbättra pojkars resultat i svenska. Vidare uppger rektorn att hen i observationer av undervisningen följer upp hur talutrymme fördelas mellan flickor och pojkar samt hur lärarna arbetar för att engagera pojkarna. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår dock att rektorn i övrigt inte systematiskt följer upp hur lärarna arbetar med jämställdhetsfrågor i undervisningen.

Ledning och organisation

Rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka kollegialt, men alla lärare har inte förutsättningar att delta i samverkan. Av insänd dokumentation samt intervjuer med rektorn och personalen framgår att det finns mötesforum där rektorn styr inriktningen och sätter upp mötespunkter. Det sker vidare ett systematiskt lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. I nuläget arbetar lärarna tematiskt med kompetensutveckling i specialpedagogik, där lärarna bland annat får kunskaper om

hur de kan anpassa och tillgängliggöra undervisningen och lärandemiljön. Av intervju med rektorn och elevhälsans representanter framgår att rektorn aktivt följer upp att satsningar på kollegialt lärande får avtryck i undervisningen genom lektionsobservationer, och att en effekt av det kollegiala lärandet är att lärarna nu arbetar mer med lärmiljön än tidigare. Kommande läsår är en kompetensutveckling om bedömning och betygssättning inplanerad utifrån att rektor ser ett behov av att lärarna utvecklar sitt arbete med att skriva bedömningar. Lärarna arbetar även gemensamt med pedagogiska frågeställningar på arbetsplatsträffar en gång varannan månad. Dock framgår av intervjun med lärare att det finns lärare som inte har möjlighet att regelbundet samverka med övriga lärare eller möjlighet att ingå i det kollegiala lärandet då de organisatoriskt tillhör fritids- och förskoleverksamheten.

Arbets- och förhållningssätt är i huvudsak gemensamma hos personalen på skolenheten. Av intervjuer med rektorn, lärarna och representanter för elevhälsan framgår att det finns gemensamma förhållningssätt rörande till exempel arbetet med det skolövergripande tematiska arbetet, ordningsregler och att anmäla frånvaro. Lärarna diskuterar och kommer överens om gemensamma förhållningssätt vid regelbundna möten och arbetsplatsträffar. Där deltar emellertid inte lärare som tillhör fritidshemmets och förskolans organisation. Vissa gemensamma arbetssätt, så som det pågående arbetet med lektionsstruktur och klassrumsmiljö är under utformning och ännu inte etablerade. Rektorn skriver veckobrev till personalen där hen bland annat påminner om gemensamma arbets- och förhållningssätt. Vidare får lärare som är obehöriga stöd i det pedagogiska arbetet. Av intervjuer med rektorn och med lärare framgår att obehöriga lärare blir tilldelade en mentor och att träffar mellan lärare och mentorer schemaläggs. Rektorn är behörig att undervisa i ämnet musik och handleder en obehörig musiklärare i planeringen och genomförandet av undervisningen samt i bedömningsarbetet. Det finns en rutin för att nyanställda lärare får en två veckors introduktion men rektorn uppger att det inte har anställts varken vikarie, obehörig eller behörig lärare på skolenheten under lång tid.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera verksamheten så att all undervisande personal kan delta i samverkan och kollegialt lärande.

Skolinspektionen bedömer att det finns lärare som utifrån organisatoriska förutsättningar inte har möjlighet att delta i kollegial samverkan kring exempelvis kompetensutveckling eller bedömningspraktik. Det medför en risk att överenskomna

arbetssätt och strukturer inte följs likvärdigt på skolenheten eller anpassas för att fungera även för personal i dessa ämnen.

Enligt 2 kap. 9 § skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Av Lgr 22, avsnitt 2.8 framgår att rektorn ansvarar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn organiserar verksamheten så att all undervisande personal får möjlighet att delta i utvecklingsarbetet på skolenheten.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är varierad och balanserad. Av intervjuer med lärare och elever framgår att undervisningen är varierad avseende arbetsformer så som grupparbete och enskilt arbete, samt avseende arbetssätt, till exempel att eleverna får praktiska och skriftliga uppgifter. Eleverna ges vidare ett aktivt lärarstöd. Av intervjuer med lärare framgår att de stödjer eleverna genom att uppmärksamma passiva elever, gör extra genomgångar i mindre grupp för elever som behöver detta samt placerar elever i klassrummet strategiskt utifrån stödbehov. Av intervjuer med elever framgår även att lärarna ger tips på hur eleverna ska ta sig an en uppgift beskriver innehåll eller uppgifter annorlunda om eleverna inte förstår.

Undervisningen är i huvudsak strukturerad. Av intervjuer med lärare och elever samt lektionsobservationer framgår att eleverna får ta del av syfte och mål med

undervisningen liksom vad de ska göra under lektionen och under skoldagen, och av intervjun med rektorn framgår att hen följer upp att lärarna förmedlar detta. Lärarna ger olika exempel på hur de avslutar lektionerna för att ge eleverna en bild av var de befinner sig i sitt lärande, till exempel genom att prata om vad eleverna har lärt sig. Lärare och elever uppger att om eleverna är mindre mottagliga vid slutet av lektionen återkopplar lärarna ibland till den föregående lektionen vid nästa tillfälle istället. Av intervjun med rektorn, lärarna och representanter för elevhälsan framgår dock att arbetet med att gemensamma förhållningssätt om exempelvis lektionsstruktur och hur lärarna ska agera i klassrummet ännu är under utformning.

Motivation och anpassning

Det förekommer flera inslag i undervisningen som stärker elevernas motivation att lära. Av intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna bland annat motiverar eleverna genom att knyta an till elevernas vardag när de förklarar syfte och mål och varför eleverna ska kunna olika saker. Lärarna läser av om eleverna är ofokuserade och kan i så fall tillfälligt avbryta med till exempel en rörelsepaus. Vidare framgår av intervjuer med lärare och elever samt av genomförda lektionsobservationer att lärare på olika sätt uppmuntrar eleverna i syfte att stärka deras självförtroende, till exempel genom att lyfta det som eleverna gör som är positivt och säger till eleverna att de vet att eleverna klarar av uppgifter även om de själva tvekar.

Undervisningen är till innehåll och arbetssätt anpassad till aktuell elevgrupp och till elevernas enskilda behov. Vidare planerar lärarna för lämplig gruppammansättning för att anpassa undervisningen efter elevgruppen i exempelvis de praktisk-estetiska ämnena. Lärarna samverkar med elevhälsan i arbetet med att anpassa undervisningen till elevgrupperna. Vidare finns olika hjälpmedel som alla elever har tillgång till och vet hur de kan använda. Av intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna kartlägger elevernas kunskapsutveckling genom exempelvis resultat på diagnostiska tester och uppgifter samt digitala elevspel som ingår i undervisningen. Utifrån detta får eleverna uppgifter på sådant som de behöver träna mer på. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår vidare att det i undervisningen finns uppgifter av varierande svårighetsgrad. Elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling får exempelvis hoppa över enklare uppgifter eller får läsa med högre årskurser. Av intervjuer med elever framgår att det finns tillgång till mer utmanande uppgifter i exempelvis matematik, idrott och hälsa och engelska.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Eleverna ges olika möjligheter att reflektera över sitt eget lärande. Av intervjuer med elever framgår att de får reflektera kring sitt lärande i olika sammanhang, på lektioner och i utvecklingssamtal. Av intervjun med rektorn framgår att eleverna ges strategier för sitt eget lärande i de högre årskurserna via undervisning i studieteknik, exempelvis att skriva stödord eller att ta ut och stryka under viktiga i texten, liksom att lärarna pratar med eleverna om hur de kan planera sina studier. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår vidare att eleverna får prova olika sätt att lära sig på, och får välja redovisningsformer utifrån vad som passar dem. Vidare framgår att eleverna får reflektera över frågor som inte har ett givet svar. Av intervjun med rektorn framgår att skolan arbetar strukturerat med att eleverna ska reflektera över frågor utan givet svar och av intervjuer med elever framgår att detta sker på olika lektioner, bland annat i matematik, samhällsorienterande ämnen och särskilt när eleverna har lektioner inom ramen för det skolövergripande tematiska arbetet med barns rättigheter, delaktighet och inflytande.

Eleverna får möjlighet att utöva inflytande över undervisningen. Av intervjuer med lärare framgår att i arbetet med Rättighetsbaserat lärande ingår att eleverna ska få rösta om olika alternativ och arbetssätt i undervisningen, och lärarna uppger att de i och med det arbetet har blivit bättre på att ta med elevernas synpunkter i planeringen av undervisningen. Exempel som ges på att eleverna har påverkat undervisningens innehåll är att lärare förde in innehåll om kriget i Ukraina utifrån elevernas frågor och att elever i årskurs 1 har fått välja mellan olika länder att fördjupa sig i. I Rättighetsbaserad skola är elevernas inflytande mer handfast då de där får vara med och bestämma vilka arbetsområden de vill arbeta med. Av intervjuer med elever framgår att i lägre årskurser får eleverna rösta om exempelvis roliga aktiviteter, och i högre årskurser framgår att eleverna har fått välja mellan olika arbetssätt samt om de vill arbeta själva eller tillsammans med andra. Lärarna beskriver vidare att de återkopplar till eleverna vad de har fått vara med och påverka i undervisningen som ett led i det övergripande arbetet med Rättighetsbaserad skola. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår dock att arbetet med att låta eleverna påverka undervisningen inte är systematiskt.

Vidare framgår att eleverna är delaktiga i utvärdering av undervisningen, men det sker inte systematiskt. Av intervjuer med rektorn, lärare och elever framgår att eleverna i de regelbundna elevenkäterna enbart besvarar en generell fråga om undervisningen. Lärarna ger också eleverna möjlighet att göra vissa utvärderingar i samband med lektioner eller arbetsområden men det sker inte med någon systematik. Lärarna beskriver visserligen att de utvecklat arbetet med att utvärdera undervisningen i

arbetet med Rättighetsbaserad skola och att utvärdering ingår som ett moment i det pågående kollegiala lärandet. Av granskningens intervjuer framgår dock att det inte finns ett gemensamt förhållningssätt eller gemensamma former för hur eleverna ska vara delaktiga i utvärdering av undervisningen, vilket det innebär att det varierar i vilken grad lärarna utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla arbetet med att ge eleverna möjlighet till delaktighet i utvärdering av undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att arbetet med elevernas inflytande över utbildningen behöver utvecklas genom kontinuerlig utvärdering av undervisningen. För närvarande varierar graden av elevernas delaktighet i utvärdering och formerna för den mellan lärare. Vidare saknas i nuläget gemensamma rutiner för hur elever ges möjlighet att utvärdera undervisningen i olika ämnen.

Av 4 kap. 9 § skollagen framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.

Av Lgr 22, avsnitt 2.3, framgår att ett av skolans mål med utbildningen är att varje elev successivt utövar ett allt större inflytande över sin inläring och för sitt arbete i skolan. Läraren ska också tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att det skapas gemensamma rutiner för kontinuerlig utvärdering av undervisningen så att lärarna kan använda utvärderingsunderlaget som utgångspunkt för vidare planering och utveckling av undervisningen. Skolinspektionen ser dock positivt på det arbete som sker kring elevers delaktighet i undervisningen genom det skolövergripande tematiska arbetet och det pågående kollegiala lärandet. Det arbetet kan utgöra en plattform för det fortsatta arbetet med att utveckla elevers delaktighet i utvärdering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Trygghet

Det pågår ett medvetet arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna. Av intervjuer med representanter för elevhälsan och lärare framgår att elevhälsan arbetar tillsammans med klasslärarna utifrån en plan med förebyggande och hälsofrämjande fokus, att det finns rastvakter på skolgården som förebygger och hanterar eventuella konflikter och att lärare håller i rastaktiviteter. Det finns också ett nära samarbete med vårdnadshavarna i trygghetsarbetet. Av intervjun med rektorn framgår att ett gemensamt förhållningssätt i trygghetsfrågor har utvecklats genom att personalgruppen har diskuterat innebörden av begreppen kränkning, trakasserier och konflikt. Dock finns ibland en osäkerhet bland personalen om vad som räknas som en kränkning. Rektorn beskriver vidare att skolans åtgärdstrappa följs av lärarna och att alla insatser som görs i förhållande till åtgärdstrappan dokumenteras av personalen, så att rektorn kan följa ärendet i enhetens administrativa plattform. Rektorn beskriver dock att uppkomna situationer ofta inte leder till kränkingsanmälningar då tillgänglig personal fångar upp saker innan situationen går för långt.

Skolledningen kartlägger regelbundet elevernas upplevelse av trygghet och vidtar åtgärder utifrån identifierade behov. Av intervjuer med rektorn och representanter för elevhälsan framgår att kartläggningarna sker inom ramen för arbetet med det skolövergripande tematiska arbetet. Eleverna involveras i trygghetsarbetet genom ett systematiskt arbete med elevrådet, via regelbundna trygghetsenkäter, trygghetsvandringar och genom skolsköterskans hälsobesöksenkäter. Av intervjuer med lärare och elever framgår att eleverna får reda på resultaten från trygghetsenkäten då rektorn kommer ut i klasserna och diskuterar resultaten med eleverna. Ett exempel på insats som har gjorts utifrån att eleverna varit otrygga i omklädningsrummen är att personal nu är närvarande där. Utifrån att elever har uttryckt att de är otrygga med äldre elever har skolan vidare infört ett faddersystem så att eleverna från olika årskurser ska lära känna varandra. Rektorn följer upp resultaten från elevenkäterna men har inte gjort någon specifik analys av hur elevernas lärande påverkas av deras upplevelse av trygghet. Elevernas upplevelse av trygghet på nätet följs inte upp systematiskt, men utifrån händelser har eleverna i de flesta årskurser arbetat med en bok om frågan, och ungdomspolisen har pratat med föräldrar och elever om risker på nätet. Av intervjuer med eleverna framgår att det alltid finns en vuxen att säga till om något händer och att personalen hjälper till att reda ut konflikter.

Studiero och lugn miljö

Det pågår ett förebyggande arbete med att skapa studiero som eleverna deltar i. Skolledningen kartlägger kontinuerligt elevernas upplevelse av studiero. Av intervjuer med rektorn och elevhälsans representanter framgår att kartläggningen sker genom skolans enkäter och i utvecklingssamtal. Av Skolinspektionens enkät 2023 framgår att lärarnas svar på området studiero bildade ett lägre indexvärde på Granbergsdalsskolan än genomsnittet av samtliga svarande i enkäten. Av intervju med rektorn framgår dock att svaren var knutna till en specifik situation på skolan mot vilken det vidtogs åtgärder. Av intervjuer med lärare framgår vidare att studieron generellt är god på skolenheten i nuläget, men av intervjuer med elever framgår att det kan vara mindre god studiero i vissa klasser och ämnen. Vidare framgår att eleverna vid varje terminsstart involveras i arbetet med ordningsreglerna, och att varje klass även arbetar fram egna trivselregler med utgångspunkt i elevernas egna ord.

Det finns vidare i huvudsak ett samlat arbete för att främja studiero. Av intervju med rektorn framgår att det finns en rutin för arbetet med studiero i likabehandlingsplanen. Skolan är mobilfri och samverkar med vårdnadshavarna om att omhänderta saker som stör undervisningen, och lärarna arbetar för studiero genom sitt ledarskap och genom att skapa struktur i undervisningen med en tydlig inledning och avslutning på lektionerna. Av intervju med lärarna framgår att andra främjande insatser för studiero till exempel är fast klassrumsplacering och arbete med gruppsammansättning. Av intervjun med elevhälsans representanter framgår dock att lärares förhållningssätt i det främjande arbetet varierar, och elevhälsan har därför handlett lärare avseende exempelvis att genomgångar ska vara korta och att strukturen i undervisningen ska vara tydlig för eleverna. Lärare diskuterar även förhållningssätt rörande studiero på lärarträffar och arbetsplatsträffar och en riktning mot ett gemensamt förhållningssätt har börjat ske via det kollegiala lärandet. Av intervjun med lärare framgår att det åtgärdande arbetet innebär att de använder tillsägelser, rörelsepauser, samt tar hjälp av extrapersonal för att skapa studiero, och av intervjuer med elever framgår att lärarnas åtgärder ofta ger effekt.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet. Skolinspektionen vill dock framhålla vikten av att det främjande arbetet med att skapa gemensamma förhållningssätt kring studiero fortsätter.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Uppföljning och analys av bedömning och betyg

Rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader i bedömningar och betyg ur ett likvärdighetsperspektiv. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att detta sker vid olika avstämningspunkter under läsåret, samt att rektorn följer upp samtliga omdömen och betyg som registreras, och diskuterar betyg och omdömen med lärarna utifrån deras bedömningsunderlag på betygskonferenser. Rektorn uppger vidare att hen granskar eventuella avvikelser i bedömning och betygssättning på gruppnivå i anslutning till det systematiska kvalitetsarbetet. I det arbetet jämför rektorn tillsammans med lärarna skolans resultat på de nationella proven och betygssättningen, samt jämför skolans resultat med statistik på kommunal och nationell nivå och betygssättningen i ämnena över tid.

Rektorn för diskussioner med lärarna utifrån sina analyser. Av intervjun med rektorn framgår att hen ser få avvikelser eller brist på likvärdighet i lärarnas bedömningar och betygssättning och därför inte heller för diskussioner med lärarna om orsaker till avvikelser. Rektorn har dock sett att i de praktisk-estetiska ämnena erhåller fler elever godkänt än i de teoretiska ämnena, och förklarar detta med att ämnena är mer motiverande för eleverna, samt med variationer i lärares undervisning. Rektorn har vidare jämfört resultaten i svenska och samhällsorienterande ämnen och har dragit slutsatsen att skillnaderna i resultat beror på att de senare ämnena kan examineras på andra sätt än skriftligen vilket gör det lättare för fler elever att nå målen.

Kvalitetssäkring av bedömning och betyg

Rektorn säkerställer att lärarna använder sig av varierande metoder för att göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att lärarna använder de nationella bedömningsstöden och några fall även övriga bedömningsstöd i sina bedömningar och sin betygssättning, liksom nationella prov och ämnesspecifika tester. Av intervjun med rektorn framgår att under det senaste läsåret har sambedömning av nationella prov, omdömen och betygssättning skett vid terminsslut i samråd mellan lärare, speciallärare och rektor. Vidare diskuterar lärarna omdömen och betyg i samband med klassplaneringar, kartläggningar och sambedömningsmöten vid nationella prov och i anslutning till betygssättning.

Rektorn ger till viss del lärarna förutsättningar för att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Rektorn beskriver att samtliga betygsättande lärare har gått Skolverkets utbildning om betyg och bedömning och kommande läsår är temat betyg och bedömning föremål för kollegialt lärande, med fokus på samsyn kring syfte och innehållet i omdömen. Rektorn uppger dock att det i nuläget inte finns någon gemensam kollegial tid för att ämnesvis diskutera betyg och bedömning utifrån exempelvis betygsriterier, och att hen vill se mer av sådan kollegial samverkan. Vidare framgår av intervjun med lärare att legitimerade lärare som är obehöriga i sina undervisningsämnen har behöriga lärare att samverka med på skolenheten, och en obehörig lärare i idrott och hälsa har ämneskollegor att samverka med på distans utifrån rektors initiativ. Dock har en obehörig lärare i hem- och konsumentkunskap inte någon ämneskollega att samverka med avseende betyg och bedömning. Av intervjun med rektorn framgår att det tidigare har skett samverkan med andra skolor i kommunen, liksom med närliggande universitet avseende bedömning och betygssättning, men i nuläget saknas förutsättningar för att samverka med andra skolor.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning.

Skolinspektionen bedömer att det visserligen finns forum för att diskutera omdömen och betyg på skolan, men att förutsättningarna för lärarnas kollegiala diskussion om likvärdighet i bedömning och betygssättning kan utvecklas. Vidare framgår av granskningen att det finns lärare som inte har ämnesbehöriga kollegor att diskutera bedömning och betygssättning med.

Av 1 kap. 9 § skollagen framgår att utbildningen ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas.

I Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2022:417, s. 23) om betyg och provning framgår att rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevers kunskaper vid betygssättning, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Det framgår även att huvudmannen kan behöva bistå med att organisera arbetet mellan skolenheter om lärare saknar

ämneskollegor inom skolenheten. Detta kan ske genom att skapa mötesplatser, såväl fysiska som digitala.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med lärarna utveckla arbetet med att återkommande under läsåret diskutera frågor som rör bedömning och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv. Sådana diskussioner och analyser kan bidra till att lärare utvecklar sin bedömarförmåga och främjar därmed en likvärdig och rättvis bedömning av elevernas kunskaper. Skolinspektionen rekommenderar vidare rektorn att skapa förutsättningar för att samtliga lärare får möjlighet att samverka med ämneskollegor i bedömning och betygssättning. Då skolenheten är liten och omfattar få lärare rekommenderar Skolinspektionen rektorn att fortsätta söka samarbete med andra skolenheter för att möjliggöra detta.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Självständig aktör, roller och ansvarsfördelning

Huvudmannen styr och gör självständiga bedömningar av verksamheten. Av insänd dokumentation samt intervjuer med rektorn och huvudmannens representanter framgår att huvudmannen har ett självständigt systematiskt kvalitetsarbete. Huvudmannen följer upp samtliga kunskapsresultat i alla ämnen och årskurser utifrån kön, med särskilt fokus på elevernas meritvärde. Huvudmannen tar del av rektorns sammanställningar och analys av skolenhetens kunskapsresultat och ställer frågor till rektorn om dessa samt jämför resultaten med motsvarande kommunala och nationella. Huvudmannen följer även upp trygghetsresultaten och gör en gemensam analys av dessa tillsammans med rektorn. Huvudmannen har varit involverad i arbetet med trygghet på nätet och har tillsett att polis har besökt skolan för att tala med elever om detta. Huvudmannen tar egna initiativ för skolans utveckling bland annat genom att de har initierat ett skolövergripande tematiskt arbete om hållbarhet som leds av en ideell organisation. Huvudmannen har vidare en kravställa gentemot skolenheten att den ska vara mobilfri, att elevernas datorer ska vara låsta till skolarbete och är involverade i arbetet med att skolbussarna ska vara trygga.

Granskningen visar att det i huvudsak finns en tydlighet i roller och ansvarsområden mellan huvudmannen och skolan. Av insänd dokumentation framgår att styrelsen för Granbergsdals skola ekonomiska förening, som utgör skolans huvudman, består av åtta styrelseledamöter samt en suppleant. Av intervjun med rektorn och av insänd information framgår att rektorn tillika är skolchef och i den rollen biträder hen styrelsen med att se till att utbildningen följer de föreskrifter som finns för utbildningen, samt har en central roll i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn ansvarar för den inre organisationen, det pedagogiska arbetet, utbildningens kvalitet, trygghet och studiero samt har personalansvar på skolan. Styrelsen ansvarar bland annat för fastighetsfrågor, ute- och inomhusmiljö på skolan, föräldramedverkan, konflikthantering, arbetsmiljö liksom har personalansvar för rektorn. Av intervjun med huvudmannens representanter framgår vidare att styrelsemöten sker en gång per månad och innehåller en del som är öppen för vårdnadshavare, en som är öppen för rektorn och en där enbart styrelsen deltar. Vidare framgår av granskningen att roller och ansvarsfördelning i huvudsak är kända och väl förankrade inom såväl huvudmannens som skolans organisation. Av intervju med huvudmannens representanter framgår att personal och vårdnadshavare är informerade om vilken roll som rektorn respektive styrelsen har, och att det finns en kontaktväg till styrelsen via en gemensam e-postadress för klagomålshantering på skolans hemsida. Av intervjun med rektorn framgår dock att personalen ibland vänder sig till rektorn med frågor som rör huvudmannens ansvarsområden.

Oberoende aktör vid klagomål och kränkingsanmälningar

Huvudmannen utreder ärenden avseende klagomål oberoende av rektorn. Av intervjun med rektorn framgår att det finns möjlighet att lämna klagomål anonymt och direkt till huvudmannen via ett formulär på hemsidan, och under de delar av styrelsemöten som är öppna för vårdnadshavare finns möjlighet att ta upp både klagomål och kränkningar. Styrelsen informerar elever och vårdnadshavare om att de kan vända sig till styrelsen med klagomål i samband med de skriftliga kallelserna till styrelsemöten, och eleverna delges samma information via elevrådet. Vårdnadshavare informeras också om att de kan ta upp klagomål under styrelsemötet. Det finns vidare en nedtecknad rutin för klagomålshantering. Av intervjun med huvudmannen framgår att när problem har påtalats av rektor, personal eller vårdnadshavare har de agerat i frågan. Dock framgår av intervjuerna att skolan inte har fått in något skriftligt klagomål under de senaste två åren.

Huvudmannen har en struktur för att utreda anmälningar om kränkande behandling, men det finns en risk att kränkningar reds ut av personal utan att huvudmannen får kännedom om dessa. Av intervjun med rektorn framgår vidare att huvudmannen har

en rutin för kränkingsanmälningar som innebär att rektorn utreder och följer upp kränkningar, och om någon inte är nöjd med hur ärendet har hanterats av rektorn går det vidare till huvudmannen som agerar utifrån vad som kommit in.

Kränkingsanmälningar kan göras anonymt direkt till huvudmannen via samma formulär som används för klagomålshantering. Rektorn informerar om möjlighet att göra kränkingsanmälan och lämna klagomål på föräldramöten. Av intervjun med rektorn och representanter för huvudmannen framgår att det inte har kommit in några kränkingsanmälningar till huvudmannen under de senaste två åren, och en samstämmig bild hos de intervjuade är att på grund av skolans förebyggande arbete hanteras svårigheter och konflikter innan de blir kränkingsanmälningar. Samtidigt framgår av intervjun med huvudmannen att det ändå har förekommit att huvudmannen delges händelser rörande kränkningar men då endast vid större incidenter och via muntlig kommunikation med rektorn och personalen eller via digitala kommunikationskanaler.

Behovsanpassat stöd till rektorn

Granskningen visar att rektorn får stöd av huvudmannen i sin roll som pedagogisk ledare utifrån god kännedom om den verksamhet som bedrivs på skolan. Av intervjun med rektorn framgår att hen träffar styrelsen vid styrelsemöte varje månad samt har daglig telefonkontakt med styrelseordföranden. Av intervjun med rektorn och huvudmannens representanter framgår vidare att huvudmannen har en plan för att rektorn ska kunna återhämta sig i samband med intensiva arbetsperioder, ger möjlighet för rektorn att gå utbildningar utifrån hens behov som pedagogisk ledare, ger stöd vid svåra personalärenden och situationer, samt ger administrativt stöd kring ekonomi och arbetsgivarfrågor. Av intervjun med huvudmannens representanter framgår att styrelseledamöterna frågar vad de kan göra för att stötta verksamheten och delar upp sysslor i huvudmannens organisation så att rektorn huvudsakligen kan fokusera på skolans inre organisation samt pedagogiska frågor.

Långsiktighet och systematik avseende förutsättningar för god undervisning

Huvudmannen tar ansvar för att det finns en långsiktighet och systematik i arbetet med att skapa förutsättningar för att bedriva undervisning på skolenheten. Av insänd dokumentation samt intervjuer med rektorn och huvudmannens representanter framgår att huvudmannen gör analyser av lokalbehov och går igenom lokaler och utrustning liksom underhållsbehov på skolan. Vidare framgår att huvudmannen får kunskap om behov av läromedel och utrustning via rektorn. Huvudmannen har i närtid fokuserat på elevers behov av och tillgång till digitala läromedel, initierat att fibernät

ska installeras och har stöttat skolan med IT-kunskap. Huvudmannen följer vidare upp behovet av nödvändiga kompetenser. Av intervju med huvudmannens representanter framgår att huvudmannen har en plan för att öka lärarbehörigheten genom att erbjuda lärare att gå behörighetsgivande utbildningar, och delegerar det stöd som obehöriga lärare behöver till rektorn. Styrelsen uppmuntrar till kompetensutveckling och behörighetsgivande utbildning för obehöriga lärare i den mån det är möjligt utifrån ekonomiska förutsättningar. Av intervjun med rektorn framgår att styrelsen har diskuterat hur obehöriga lärare kan påverka kvaliteten på utbildningen och elevernas möjlighet att uppnå målen, men har inte gjort någon närmare analys av detta.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet. Skolinspektionen vill dock framhålla vikten av att kränkningar dokumenteras så att huvudmannen får kännedom om dessa och kan följa upp dem systematiskt över tid.

På Skolinspektionens vägnar

X Anders Berggren

Beslutsfattare
Signerat av: Anders Berggren

X Mats Pellbring

Föredragande
Signerat av: Mats Pellbring

I handläggningen av ärendet har även utredaren Maria B. Stiegsdotter medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 10-11 april 2024 samt genomförde en digital intervju den 12 april 2024. Besöket genomfördes av utredarna Mats Pellbring och Maria B. Stiegsdotter.

Granbergsdals skola är en fristående skola som drivs av Granbergsdals skola ekonomisk förening. Föreningens styrelse utgör skolans huvudman. Granbergsdals skola är en grundskola med årskurserna F-6. Även fritidshem finns vid skolenheten. Förskoleklass och fritidshem omfattas emellertid inte av den här granskningen. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade skolenheten 64 elever i årskurs 1-6. Skolan leds av en rektor.